

JAMMERBUGT KOMMUNE

Referat

Grønt Råd - Jammerbugt Kommune

02. Sep. 2024 kl. 13:00 - 16.30

Bustur sammen med TMU

Dagsorden:

Intro til turen og frokost i bussen.....	1
1. Stop – Svinkløv Klitplantage – Urørt skov og Natura 2000.....	2
2. Stop – Søbakken – Klitforvaltning og vision for udvikling af naturen ved Grønnestrand	3
3. Stop – Kollerup Strandvej – Genopretning af klitnatur og projekt med Den Danske Naturfond	4
Orientering fra Jammerbugt Kommune. I bussen	5
Eventuelt. I bussen.....	6

Deltagere: Michael Krogsgaard. Formand.
Teknik og Miljøudvalget

Bjarne Jensen.
Landbruget

Mariann Stenholm.
Danmarks Naturfredningsforening

Per Pilgaard
Grundvandsrådet

Margrethe Hejlskov (ref.)
Vækst og Udvikling

Peter Vestergaard
Friluftsrådet

Lars Kristensen
Jægerråd Jammerbugt

Ole Noe
Naturstyrelsen Thy

Gitte Clausen.
Vækst og Udvikling

Deltagere Niels Christian Hem (V). Formand

TMU:

Michael Krogsgaard (V)

Claus Rom (V)

Jane Koller (V)

Lisbet Emmery (A). Næstformand

Frank Trolle (A)

Johnny Solbjerg (C)

Intro til turen og frokost i bussen.

Turen går til Natura 2000 området Svinkløv Klitplantage og Grønne Strand.

Forvaltningen af Natura 2000 området bygger på en Natura 2000 plan¹ og en basisanalyse² der udarbejdes af Miljøstyrelsen. På baggrund af Natura 2000 planen og basisanalysen udarbejder Kommunen en handleplan³ der skal sikre realisering af de målsætninger og de indsatser som Miljøstyrelsen har for området.

I perioden fra 1. mar.- 26. apr. var Natura 2000 handleplanerne for alle 6 Natura 2000 områder i Jammerbugt Kommune i høring. Den 3. jun. blev handleplanerne politisk behandlet i TMU og d. 20.jun. blev de godkendt i Kommunalbestyrelsen. Handleplanerne er blevet offentliggjort landsdækkende d. 3. juli 2024.

Handleplanerne gælder for planperioden 2022-2027 og bygger videre på handleplanerne for perioden 2016-2021

Natura 2000 området Svinkløv Klitplantage og Grønne Strand rummer både private og statsejede arealer. Jammerbugt Kommune skriver handleplanen for de privatejede arealer og Naturstyrelsen Thy udarbejder en plan for de statsejede arealer. Naturstyrelsen Thy og Jammerbugt Kommune samarbejder om, at der er en koordineret plan for realiseringen af de konkrete mål og indsatser der er for hele området.

De tiltag der står beskrevet i handleplanerne skal nu og de næste år frem realiseres. Realiseringen søges gennemført via frivillige aftaler på de private arealer.

På turen tager vi 3 stop i området og alle 3 steder vil der være oplæg og dialog om nogle af de tiltag der skal til for at handleplanerne kan realiseres. Vi runder af med dialog om visioner for udvikling af klitnaturen der går ud over Natura 2000 afgrænsningen.

Fakta om Natura 2000 området Svinkløv Klitplantage og Grønne Strand.

Natura 2000-området består både af klitplantage og lysåbne klitarealer. Svinkløv Klitplantage blev anlagt i årene omkring år 1900 på toppen af de gamle stenalderskrænter på det, der tidligere var en ø i stenaldershavet. Et markant landskabselement er kystklinterne ved Svinklovene, som hæver sig mere end 50 meter over det flade klitområde og består af rent skrivekridt. Klinten er furet af regnvandskløfter og er efterhånden næsten helt tilgroet af urter. Området ved Grønnestrand består af store klitsystemer formet af sandflugt. Området har alle de i Danmark forekommende klit-naturtyper. Der er meget store områder med klitheder, klitlavninger, grå og grønsværs klitter, men særligt klitter med enebær har her nationalt væsentlige forekomster.

Også klitlavningerne med rigkærs-vegetation og kalkklinten ved Svinklovene med kalkoverdrev er meget værdifuld og har en række spændende plantearter, f.eks. de endemiske øjentrøstarter nordisk og klit-øjentrøst samt meget store og ret stabile bestande af kær-fnokurt, purpur-gøgeurt og den sjældne bregne hjortetunge.

Bag strandvolden ved Grønnestrand er der dannet et linjeformet søsystem, Ålevande - oprindeligt naturligt dannet ved ferskvandstilstrømning i lavningen bag strandvolden men i 1900-tallet udvidet ved ralgravning.

I området findes også Slette Å, som er et fint, naturligt vandløbssystem med et bælte af elleskov.

¹ [Natura 2000 plan](#)

² [Basisanalyse](#)

³ [Handleplan](#)

1. Stop – Svinkløv Klitplantage – Urørt skov og Natura 2000

Urørt skov. *Oplæg v. Skovrider Ole Noe og Skovfoged Per Hyttel, Naturstyrelsen Thy*

Ole Noe og Per Hyttel vil fortælle om urørt skov i Svinkløv Klitplantage og hvilken betydning den nye forvaltningsplan med mere urørt skov får for naturudviklingen i Svinkløv Klitplantage og samspillet med Natura 2000 målsætningerne.

Et lille uddrag af sammenfatningen af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N13 Svinkløv Klitplantage og Grønne Strand.

I Natura 2000-planerne er der samlet set et større fokus på mere naturlige processer. En målsætning i Natura 2000-plejeplanen er derfor sikring af naturlig dynamik og variation.

En indsats under denne målsætning er naturgenopretning mhp. urørt skov. Dele af området er udpeget som urørt skov. Områder udlagt til urørt skov med en forudgående naturgenopretning forvaltes med et mål om at sikre de bedst mulige rammer for en selv bærende og selvforvaltende natur, hvor det er naturlig dynamik og naturlige processer, der skaber de rette forhold og levesteder for skovnaturen, og hvor biodiversiteten fremmes og understøttes.

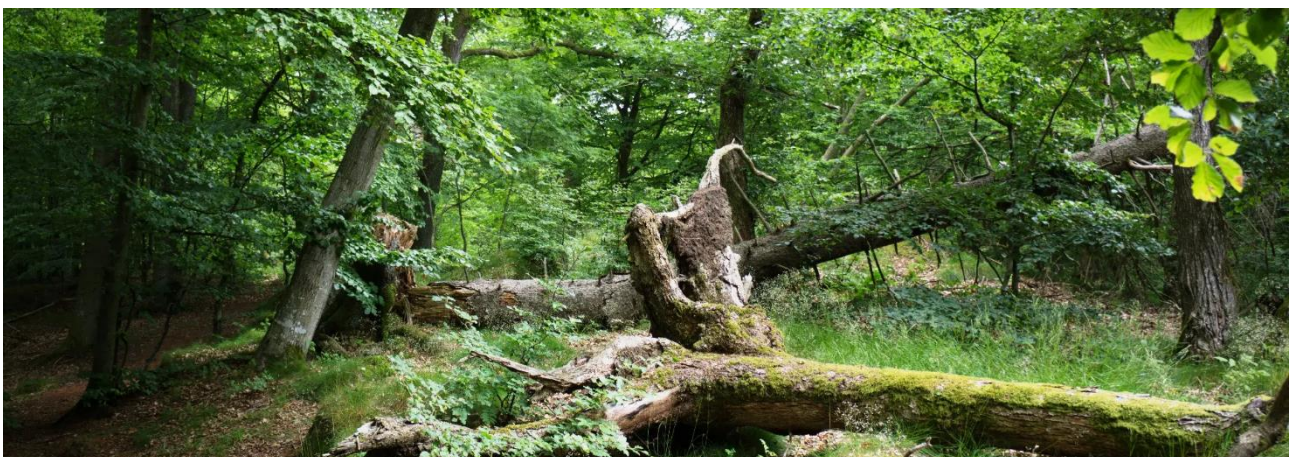
Generelt sigtes der efter at opnå en tilstand, hvor der er mindst muligt behov for aktiv naturforvaltning. Dog vil opsyn med og vedligehold af hegninger med store græssende pattedyr kræve løbende vedligehold, ligesom det f.eks. kan blive nødvendigt at bekæmpe invasive arter, sikre vedvarighed i mængden af dødt ved, sikre tilgængelighed for skovens brugere, samt pleje f.eks. fortidsminder og Natura 2000-habitatnaturtyper.

Naturgenopretningsperioden, med f.eks. udtag af ikke-hjemmehørende træer, genopretning af naturlig hydrologi og skovgræsning, vil typisk være op til 6 år og 25 år fra den konkrete forvaltningsplans start i hhv. løvskove og nåletræsplantager. Naturstyrelsen har i dialog med Jammerbugt kommune aftalt nærmere på hvilke arealer den konkrete indsats vil foregå.

Referat

Ole Noe og Per Hyttel fortalte om de udfordringer der er når mange interesser skal tilgodeses (lovgivningskrav, rekreative interesser, biodiversitetsinteresser m.fl.) og den umiddelbare modstand der kan opstå når der skal ske forandringer som her hvor skoven fremadrettet skal være urørt og den bedste løsning ift naturværdierne ville være at hegne og udsætte græssende dyr. Udfordringer som kræver god kommunikation.

Der gav anledning til en dialog om modstand mod hegn, mindre jagt med mulighed for et højere naturligt vildttryk, ...

2. Stop – Søbakken – Klitforvaltning og vision for udvikling af naturen ved Grønnestrand

Klitforvaltning. *Oplæg v. Biolog Allan Eskesen, Jammerbugt Kommune*

Vi gør stop på Søbakken på Naturstyrelsens P-plads hvor der er flere gravhøje/jættestuer. Her er en fantastisk udsigt ud over hele Grønnestrand. Vi skal gå ca. 100 m for at få den bedste udsigt.

På dette stop vil der være fokus på klitforvaltningen i Natura 2000 området. Allan vil fortælle om den historiske tilgang og hvordan fokus fremadrettet mere vil være på naturlig dynamik som fordrer større sammenhængende arealer og bedre samarbejde mellem lodsejere (NST, Private, Jammerbugt Kommune og fonde mm.).

Jammerbugt kommune og Naturstyrelsen har i fællesskab med lokale private lodsejere beskrevet en fælles vision for udvikling af naturpotentialer for Grønnestrand.

Vi vil endvidere tage en dialog om der kan være forhold ift. jagt og rekreative stier der skal have opmærksomhed.

Uddrag fra handleplanen

I 3. planperiode særligt fokus på naturforvaltning ved øget brug af naturens egne dynamikker, hvilket i et klitlandskab som ved Grønne Strand vurderes bl.a. at involvere øget fokus på naturlig dynamik og forstyrrelser af de dynamiske klitter nær havet, og de mere stabile klitformationer i det bagvedliggende klitlandskab. Det vurderes bl.a. at kunne opnås gennem afgræsningsregimer med egnede dyr samt ved rydning af stabiliserende invasive arter som rynket rose og nåletræer, kombineret med etablering af strategiske vindbrud der giver mulighed for sandtransport og dynamik.

Referat

Allan Eskesen fortalte om udviklingen fra de første Natura 2000 handleplaner og til 3. generations handleplanerne som er dem der står overfor en realisering nu. På private arealer skal realisering ske gennem frivillige aftaler og der er gennem årene fra de første handleplaner til nu skabt en god dialog og gensidig tillid ml. lodsejer og kommune. Udviklingen i naturforvaltningen er endvidere gået fra målrettet specifik pleje hos den enkelte lodsejer til forvaltning af større sammenhængende områder med langt bedre mulighed for dynamik. Naturen er sammenhængendes på tværs af ejerskel og derfor skal vi også i langt højere grad samarbejde om forvaltningen af naturen i store områder på tværs af ejerskel.

På toppen af den gamle kystskrænt kunne vi netop nyde det store view ud over det store sammenhængende naturområde Grønnestrand. Det blev også til en kort dialog om klitnaturtyper arter knyttet hertil.

3. Stop – Kollerup Strandvej – Genopretning af klitnatur og projekt med Den Danske Naturfond

Genopretning af Klitnatur v. *Biolog Allan Eskesen, Jammerbugt Kommune*

Dette stop viser et eksempel på afvikling af landbrug og prioritering af natur. Allan vil her fortælle om genopretning af både våd og tør klitnatur fra det der i dag er dyrket mark og om genetablering af naturlig hydrologi samt samspillet med vandområdeplanen og sikring af god tilstand for målsatte søer.

Den Danske Naturfond har erhvervet større arealer ved Grønnestrand og Kollerup strand med henblik på udvikling af naturpotentialerne og genopretning af klitnatur på tidligere omdriftsarealer mm. i samarbejde med Jammerbugt kommune, Naturstyrelsen og lokale "naturkræfter". Vi kommer omkring baggrunden og processen ift. involvering af Den Danske Naturfond, samt den videre proces og vision for projektet også udenfor Natura 2000.

Der kan læses mere om projektet med Den Danske Naturfond i denne nyhed på Jammerbugt Kommunes hjemmeside <https://www.jammerbugt.dk/nyheder/naturen-sikres-pa-gronnestrand/>

og her på

Den Danske Naturfonds egen hjemmeside <https://naturfonden.dk/natur/groennestrand/>

Uddrag fra Den danske Naturfonds hjemmeside

Unikt og sjældent klitlandskab

Landskabet er unikt, også efter international standard. Her er en rigdom af forskellige og sjældne naturtyper, som nu beskyttes for altid. Her er alle de klitnaturtyper, man kan se i Danmark.

Forklitter, hvid klit, grøn klit, grå klit, klithede og større områder med enebærklit.

Referat

Allan fortalte om samarbejdet med Den Danske Naturfond og lodsejerne i området. Samarbejdet med Den Danske Naturfond giver store fordele ift forvaltningen af Grønnestrand som et stort sammenhængende naturområde der også strækker sig ud over den administrative grænse for Natura 2000 området. Fonden har nogle muligheder vi som kommune ikke har.

Fonden har sat et midlertidigt formidlingsskilt op på toiletbygningen for enden af Kollerup Strandvej der kort fortæller om projektet.

Fonden er stadig under forhandling med opkøb af yderligere arealer og derudover bliver nogle af de næste skridt udarbejdelse af en forvaltningsplan og en plan for formidling og rekreative tiltag.

Derudover fortalte Allan om naturlige dynamikker meget illustrativt med udgangspunkt i det tidligere parkeringsområde ved siden af toiletbygningen. Gennem nogle år vigtigt yngleområde for strandtudse og nu mere fourageringsområde og indvandring af andre sjældne arter som smalbladet ensian.

Orientering fra Jammerbugt Kommune. I bussen

Resume:

Der er en række emner som Grønt Råd har ønsket løbende at blive holdt orienteret om. Punktet indgår som fast punkt.

Sagsfremstilling:

Jammerbugt Kommune vil orientere om hvor nedenstående emner er i processen. Når et emne er der i processen hvor Grønt Råd kan inddrages rykkes det op som et selvstændigt punkt

- Vandområdeplan - VP3
- Råstofplan
- Naturpolitik
- Natura 2000 planer
- Grundvand, BNBO og PFAS

Referat

Punktet udsat til næste møde

Eventuelt. I bussen

Emner til næste møde.

Rådets udtalelse:

Punktet udsat